Debata z uczniami – jak nasza szkoła może stać się bardziej zrównoważona ?

Scenariusz projektu „Debata z uczniami – jak nasza szkoła może stać się bardziej zrównoważona?” jest dostępny na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa 4.0 Międzynarodowe. Pewne prawa zastrzeżone na rzecz Joanny Pietrasik oraz Fundacji Civis Polonus. Utwór powstał w ramach programu polskiej współpracy rozwojowej realizowanej za pośrednictwem MSZ RP w roku 2019. Zezwala się na dowolne wykorzystanie utworu, pod warunkiem zachowania ww. informacji, w tym informacji o stosowanej licencji, o posiadaczach praw oraz o programie polskiej współpracy rozwojowej.

Projekt współfinansowany w ramach programu polskiej współpracy rozwojowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP.

Autorka: Joanna Pietrasik

Scenariusz dla szkoły podstawowej (IV-VIII)

Czas realizacji projektu – 13,5 godziny

Cele ogólne projektu:

- Zainteresowanie uczniów tematem celów zrównoważonego rozwoju poprzez zorganizowanie i udział debacie szkolnej pt. „zrównoważona szkoła”

Cele szczegółowe:

- Uczniowie zdobędą doświadczenie pracy zespołowej przy organizacji debaty szkolnej na wybrany temat
- Uczniowie zorganizują debatę szkolną
- Uczniowie wezmą udział w procesie dyskusji na temat zrównoważonego rozwoju i zrównoważonej szkoły

Główne kompetencje kluczowe rozwijane podczas realizacji projektu:

- wyrażanie własnej opinii oraz udział w procesach decyzyjnych
- umiejętność planowania działań (pracy, nauki)

Cele edukacyjne:

Są zgodne z podstawą programową kształcenia ogólnego w zakresie: historia i społeczeństwo oraz etyka.

Produkty końcowe projektu:

wypracowane wnioski płynące z debaty szkolnej na wybrany temat tutaj – zrównoważona szkoła

Uzasadnienie realizacji projektu

Istotą projektu jest zainteresowanie uczniów tematem zrównoważonego rozwoju i dyskusji na temat w jaki sposób szkoła może stać się bardziej zrównoważona w duchu zrównoważonego rozwoju

Proces organizacji debaty z uczniami składać się będzie z 7 etapów:

1. wybór tematu debaty
2. przygotowanie debaty
3. poinformowanie młodzieży o debacie
4. przeprowadzenie debaty
5. podsumowanie debaty
6. spisanie wniosków płynących z debaty i przekazanie ich Dyrektorowi/Dyrektorce
7. spotkanie z Dyrektorem/Dyrektorką na temat sposobu wykorzystania wniosków z przeprowadzonej debaty

Dzięki realizacji projektu uczniowie wezmą udział w procesie prowadzenia konsultacji społecznych na temat ważny dla szkoły oraz zdobędą doświadczenie samodzielnej organizacji debaty.

OPIS DZIAŁAŃ W PROJEKCIE

Etap projektu	Działania/Opis	Czas	Terminy (wpisać daty)	Uwagi
Sformułowanie problemu i celów projektu	W tej części dzieci dowiedzą się co to znaczy zrównoważony rozwój	1 godz.		
Planowanie działań	Uczniowie planują działania, dzięki którym odbędzie się debata z uczniami na ważny temat dla życia szkoły	1,5 godz.		
Działania uczniów	Precyzyjne sformułowanie i wybór tematu debaty (1 godz.) plus spotkanie uczniów z Drektorem/Dyrektorką Szkoły (1 godz.)	1 godz.		
	Opracowanie szczegółowego harmonogramu organizacji debaty oraz podział zadań między zespoły odpowiedzialne za zorganizowanie debaty	2 godz.		
	Praca uczniów w zespołach zadaniowych dotyczących odpowiednio: – zaproszenia i poinformowania uczniów i innych zainteresowanych o organizowanej debacie – przygotowania debaty – prowadzenia debaty – spisania wniosków płynących z organizacji debaty i przekazania ich Dyrektorowi/Dyrektorce Szkoły	3 godz.		
	Przeprowadzenie debaty szkolnej	2 godz.		
	Podsumowanie debaty oraz sformułowanie wniosków z niej płynących oraz przekazanie ich Dyrektorowi/Dyrektorce szkoły	1 godz.		

	Spotkanie z Dyrektorem/Dyrektorką Szkoły celem poinformowania uczniów, o wykorzystaniu wniosków płynących z przeprowadzonej debaty	1 godz.		
Refleksja	Wskazanie uczniom korzyści z realizacji projektu na poziomie indywidualnym i grupowym	1 godz.		

DZIAŁANIA

Sformułowanie problemu i celów projektu

Starter - 1 godz.

(uwaga! Etap 1 i Etap 2 można połączyć w trzygodzinne spotkanie)

Cel: Przedstawienie idei projektu, zmotywowanie uczniów do działań, integracja grupy.

Cele szczegółowe: przedstawienie co to jest zrównoważony rozwój i dlaczego jest tak ważny?

Pomoce: papier plakatowy, mazaki.

Uwaga! Przed zajęciami zapoznaj się z materiałem: „Co to jest zrównoważony rozwój?" (**załącznik 1**) oraz prowadź zajęcia w miejscu, w których jest dostęp do internetu, ponieważ będzie potrzebny do wyświetlenia filmu uczniom

Powitaj serdecznie uczniów i rozpocznij od przedstawienia uczniom idei projektu: „My dorośli - nauczyciele, dyrekcja zapraszamy Was do wspólnego zorganizowania debaty dotyczącej życia szkoły. Chcemy razem zorganizować debatę ogólnoszkolną na ważny temat dla całej społeczności szkolnej tj. w jaki sposób szkoła może stać się bardziej zrównoważona?"

Zapiszcie cel projektu na plakacie i powieście w widocznym miejscu.

Zaproponuj uczniom, że zanim przejdą do przygotowań debaty z uczniami, nauczycielami, rodzicami i Dyrekcją warto zastanowić się:

- co to znaczy zrównoważony rozwój?
- w jaki sposób szkoła może stać się bardziej zrównoważona?

W tym celu na początku (w oparciu o materiał dla nauczyciela – prezentację ppp) wytłumacz uczniom co to znaczy zrównoważony rozwój i jaka jest geneza tego podejścia i koncepcji. Możesz po prostu przedstawić prezentację albo jej fragmenty na lekcji – uczniom.

Możesz pokazać następujące filmy uczniom

https://www.youtube.com/watch?v=elVYXOoDMp4&t=24s

https://www.youtube.com/watch?v=8xat0mNjktw

Po obejrzeniu uczniów poproś uczniów aby w grupach (3-4 osobowych) – porozmawiali i odpowiedzieli na następujące pytania:

Co ich zdziwiło po obejrzeniu filmu? Co zaskoczyło? Które treści są dla nich nowe?

Następnie poproś uczniów o zaprezentowanie efektów prac grup.

Potem przedstaw pokrótce uczniom działania w projekcie. Zapowiedz, że ich planowanie nastąpi na następnym spotkaniu.

Na zakończenie zaproponuj zabawę integrującą:

COŚ ZABAWNEGO O NAS

Rozdaj wszystkim uczniom materiał do ćwiczenia **(załącznik nr 2)** i poproś żeby każdy z nich wypełnił jak najszybciej materiał, który dostał.

Podziękuj uczniom za udział w zajęciach i zaproś na następne.

Planowanie działań

Planowanie przygotowania debaty szkolnej – 1,5 godz.

Cel: zaplanowanie działań, umożliwiających organizację debaty w szkole

Pomoce: papier plakatowy, mazaki.

Zacznij zajęcia od przypomnienia celu projektu

Przedstaw uczniom cel zajęć. Powiedz, że przed nimi zorganizowania dużego i ważnego przedsięwzięcia jakim jest zorganizowanie debaty z uczniami, nauczycielami i może rodzicami na ważny temat dla społeczności szkoły.

Podkreśl, że chcąc dobrze zorganizowanie debaty kluczowe jest dobre zaplonowanie pracy, czym będziecie się zajmować na tych zajęciach.

Powiedz uczniom, że proces organizacji debaty, których elementem jest ten projekt składać się będzie z 7 etapów:

1. sformułowanie tematu debaty
2. przygotowanie debaty
3. poinformowanie młodzieży o debacie
4. przeprowadzenie debaty
5. podsumowanie debaty
6. spisanie wniosków płynących z debaty i przekazanie ich Dyrektorowi/Dyrektorce
7. spotkanie z Dyrektorem/Dyrektorką na temat sposobu wykorzystania wniosków z przeprowadzonej debaty

Napisz te 7 etapów na plakacie i wywieś w widocznym miejscu w sali, tak żeby uczniowie w każdym momencie mogli korzystać z tego planu.

Następnie przejdź do planowania z uczniami organizacji tych siedmiu etapów działań, które przed Wami. Oczywiście przy organizacji każdego z tych etapów, będziecie planować szczegółowo odrębnie poszczególne działania w ramach np. przygotowanie debaty. Jednak teraz niezbędnym jest 'spojrzenie' na realizacje projektu jako całości i zaplanowanie prac we wszystkich jego etapach.

Do pracy na tym etapie wykorzystaj popularne narzędzie, jakim jest gwiazda pytań. Rozdaj uczestnikom materiał **(załącznik nr 3) i** poproś, żeby w grupach (cztero-pięcioosobowych) odpowiedzieli na pytania z gwiazdy.

Potem poproś o przedstawienie efektów prac przedstawicieli poszczególnych grup. Ten etap pracy wykonajcie wspólnie – na forum poprzez uruchomienie ogólnej dyskusji. Pamiętaj o zsynchronizowaniu ustaleń do konkretnego działania wg pytań zawartych w gwieździe pytań: Po co?, Kto?, Co?, Jak?, Gdzie?, Kiedy?

Przedstaw uczniom harmonogram projektu, wynikający z pracy poszczególnych grup.

Po ciężkiej koncepcyjnej pracy zaproponuj zabawę integrującą: **Nigdy nie robiłam/em**

Wszyscy siedzą w kręgu, jedna osoba stoi w środku i mówi, zgodnie z prawdą, zdanie rozpoczynające się od: „Nigdy nie robiłam/em…", „Nigdy nie byłam/em…", „Nigdy nie jadłem…", itp. A osoby z kręgu, które w przeciwieństwie do osoby ze środka, robiły to, były tam lub jadły to, zamieniają się miejscami. Osoba ze środka próbuje też znaleźć dla siebie miejsce i tak znowu ktoś zostaje na środku i gra toczy się dalej.

Podsumowując zajęcia zapytaj każdego, jakie ma odczucia odnośnie planowanych działań, jakie dostrzega szanse i zagrożenia. Po wypowiedziach wszystkich dzieci odnieś się do nich.

Działania uczniów

Sformułowanie tematu debaty - 1 godz. (w tym 1 godz. spotkanie uczniów z Dyrektorem/Dyrektorką Szkoły)

Cel: określenie tematu debaty

Pomoce: flamastry, duże kartki papieru.

UWAGA! Przed zajęciami: te zajęcia są kluczowe z punktu widzenia dalszej realizacji projektu, ponieważ to na nich sformułujecie temat debaty. Dlatego przed zajęciami niezbędne jest uzgodnienie z Dyrekcją szkoły jaki dokładnie ma być temat debaty. Porozmawiaj na ten temat z Dyrektorem/Dyrektorką szkoły.

Poproś o precyzyjny komunikat ze strony Dyrekcji. To bardzo ważne, ponieważ bez zrozumienia Dyrektora/Dyrektorki Szkoły i woli politycznej poważnego potraktowania wniosków z debaty, nie można dobrze zrealizować tego projektu edukacyjnego.

Zajęcia: Przypomnij cel projektu. Powiedz, że przed uczniami kluczowy element projektu tzn. sformułowanie tematu debaty.

Poproś uczniów aby z propozycjami tematów debaty udali się do Dyrektora/Dyrektorki Szkoły w celu wybrania wspólnie tematu debaty, którą uczniowie będą przygotowywać.

Na zakończenie zajęć zaproponuj uczniom zabawę:

KRZESŁO ELEKTRYCZNE

Jest to zabawa dla dużej grupy. Wszyscy ustawiają się w kręgu i biorą za ręce, w środku jest "elektryczne krzesło". Zadanie polega na tym, aby zmusić sąsiadów do dotknięcia krzesła (nie wolno puszczać ich rąk). Ten, kto dotknie krzesła, odpada z gry i opuszcza krąg. Krąg robi się coraz mniejszy. Wygrywa ten, kto zostanie ostatni.

Opracowanie harmonogramu organizacji debaty szkolnej oraz planowanie prac zespołów zadaniowych - 2 godz.

Cel: opracowanie szczegółowego harmonogramy organizacji debaty oraz podział zadań między zespoły odpowiedzialne za zorganizowanie debaty

Pomoce: flamastry, duże kartki papieru.

Przypomnij cel projektu i temat debaty szkolnej. Powiedz, że właśnie zaczynacie działać tj. organizować debatę i żeby to dobrze zrobić musicie mieć szczegółowy harmonogram/kalendarz wydarzeń. I to teraz będziecie robić.

Przed zajęciami:

Uzgodnij z dyrektorem możliwe terminy realizacji debaty w szkole, w oparciu o daty, które zaproponowały wcześniej dzieci.

W trakcie zajęć: przedstaw uczniom uzgodniony termin realizacji debaty w szkole

Powiedz, że właśnie zaczynacie działać tj. organizować debatę na dany temat!

Powiedz uczniom, że przed nimi:

1. przygotowanie debaty
2. poinformowanie młodzieży o debacie

3. przeprowadzenie debaty
4. podsumowanie debaty
5. spisanie wniosków płynących z debaty i przekazanie ich Dyrektorowi/Dyrektorce
6. spotkanie z Dyrektorem/Dyrektorką na temat sposobu wykorzystania wniosków z przeprowadzonej debaty

Zapytaj uczniów, co trzeba zrobić, by zorganizować udaną debatę. Wypisz na tablicy zadania wymieniane przez uczniów. Podsumuj ich wypowiedzi i wypisz grupy zadań np.:

- zaproszenie uczestników na debatę wraz z poinformowaniem o jej terminie, miejscu i temacie
- sformułowanie i doprecyzowanie tematu debaty
- prowadzenie debaty, w tym wygłoszenie wstępu i podsumowanie debaty
- wybór i zaproszenie ekspertów na debatę (jeśli dotyczy)
- wybór uczestników (publiczności debaty) oraz poinformowania ich i zaproszenie
- przygotowanie sali do debaty (ustawienie mebli, zapewnienie nagłośnienia)
- określenie reguł debaty (w tym: Ile czasu jest na wypowiedzi? W jaki sposób będzie odbierany głos)
- w jaki sposób będziecie dokumentować debatę (nagranie filmu, spisywanie wniosków)

Zaznacz, że do udziału w debacie warto zaprosić wszystkich uczniów i nauczycieli oraz rodziców, jak trzeba to eksperta od wybranego tematu. Należy zapewnić odpowiednio dużą salę, nagłośnienie. Trzeba wyznaczyć osobę, która będzie prowadziła debatę. Konieczne jest zakreślenie czasu dyskusji: np.: dwie godziny. Wypowiedzi muszą mieć określoną długość, np.: 2 minuty. Ważne jest także, by w czasie debaty zarezerwować czas na wypracowanie rekomendacji, czyli propozycji, jak zmienić sytuację.

Teraz zaproponuj uczniom pracę w czterech zespołach zadaniowych. Zespoły mają następujące zadania:

I zespół: poinformuje uczniów o prowadzonych konsultacjach Dyrekcji Szkoły na dany temat oraz organizowanej debacie (data, miejscem, temat, itd.)

II zespół: przygotuje debatę szkolną

III zespół: odpowiadać będzie za prowadzenie debaty

IV zespół: spisze wnioski płynące z debaty oraz przekaże je Dyrektorce/Dyrektorowi Szkoły

Poproś uczniów żeby zgodnie ze swoimi odczuciami i gotowością przypisali się do któregoś z zespołów. W razie konieczności moderuj procesem powstawania zespołów, tak by zespoły były o podobnej liczebności uczniów. Chociaż zespół II wydaje się mieć największe zadanie, więc może potrzebować być liczniejszym.

Teraz poproś uczniów o zaplanowanie działań jakie przed nimi. Zespołu dostają czas na zaplanowanie powierzonych zadań (ok 25 minut). Poproś uczniów żeby przemyśleli co muszą zrobić i podzielili się zadaniami – poprzez uzupełnienie poniższej tabelki (rozrysuj ją wcześniej na dużej kartce).

Co musimy zrobić?	Do kiedy?	Kto to robi?

Następnie każdy zespół prezentuje wyniki swojej pracy. Zespoły mają czas na wprowadzenie ew. poprawek wynikających z otrzymanych informacji zwrotnych od pozostałych uczniów.

Następnie wspólnie stwórzcie wspólny jeden harmonogram prac (według wzoru tabelki). Powieście go w widocznym miejscu na ścianie, niech przypomina o zadaniach i o podziale prac między uczniami.

Na podsumowanie usiądźcie w kręgu. Poproś każdego ucznia, by powiedział, czy wie jakie zadanie ma wykonać i czy wie co robić w razie problemów.

Uprzedź uczniów, że następny etap realizacji projektu to samodzielna praca uczniów, która wykonywana będzie na kolejnych zajęciach, przy Twojej obecności. Życz uczniom powodzenia w wykonaniu ich zadań.

Praca zespołów zadaniowych – 3 godz.

Cel: praca uczniów w zespołach zadaniowych dotyczących odpowiednio: poinformowania uczestników o organizowanej debacie, przygotowaniu debaty, jej prowadzenia oraz spisaniu wniosków płynących z debaty i przekazaniu ich Dyrekcji Szkoły.

Pomoce: flamastry, duże kartki papieru.

Zacznij zajęcia od czegoś miłego, budującego dla uczniów, ponieważ przed nimi samodzielne i odpowiedzialna praca w zespołach zadaniowych. Zaproponuj im 2 następujące ‘ćwiczenia”.

KOLORY TĘCZY. Podziel grupę na mniejsze grupy 5-6 osobowe. Grupy stają w kole, wybierają prowadzącego, który ma zadanie liczyć do trzech, jak wypowie słowo trzy wszyscy jednocześnie musze wypowiedzieć jakiś kolor, nie można powtarzać po rząd dwóch takich samych kolorów,

Kiedy wszystkim uda się powiedzieć ten sam kolor zabawa jest skończona!

CECHY WSPÓLNE.

Teraz poproś żeby uczniowie zebrali się w zespołach zadaniowych, w których będą pracować, w takich w jakich podzielili się na poprzednich zajęciach. Każdy zespół ma wypisać na kartce jak najwięcej cech wspólnych dla wszystkich członków (czas: do 5 minut). Delegat zespołu wyczytuje wszystkie cechy.

Teraz powiedz uczniom, że przed nimi wykonanie zadań, które wcześniej zaplanowali. Oczywiście możliwe są zmiany w planach. Ważnym jest osiągnięcie celu pracy poszczególnych zespołów. Teraz daj czas uczniom na samodzielną pracę, w klasie i poza nią. Możliwe, że część zespołów będzie musiała w tym czasie porozmawiać z dyrekcją, spotkać się z innymi nauczycielami i uczniami.

Uważnie i czule obserwuj pracę uczniów w zespołach. Interweniuj w sytuacji konfliktów między uczniami, zniechęcenia pracą czy celem podniesienia motywacji uczniów do dalszej pracy. Bądź wspierająca/y w każdej z tych sytuacji. Pamiętaj, że uczniowie dopiero uczą się pracy zespołowej, która jest trudna i wymaga „ćwiczenia się w tym". Dlatego, w tej pracy, potrzebują Twojej dyskretnej obecności.

W zależności od sytuacji tj. postępu prac, odnalezieniu się uczniów w poszczególnych zespołach możesz w „środku" pracy uczniów (np. po 2 h) zaprosić ich do refleksji i podsumowania tego co udało im się zrobić i zebrania sił na dalsza pracę.

Możesz też zaproponować uczniom grę 'na podniesienie energii'

TWORZENIE GRUPEK

prowadzący wydaję po kolei komendy grupie na skutek, których zawsze ktoś odpada z gry...

- Utwórzcie pary i podajcie sobie ręce
- Utwórzcie trójki z nowymi osobami
- Utwórzcie czwórki z nowymi osobami

Trzeba utrzymać dynamikę wydawania poleceń a na pewno uczestnicy staną się obecni ciałem i duszą na zajęciach

Po zakończeniu prac zespołów usiądźcie w kręgu. Zespoły zadaniowe słuchają się uważnie, by wzajemnie podpowiadać sobie pomysły, rozwiązania trudnych sytuacji (uczenie aktywnego słuchania i wspierania międzyzespołowego). Przypomnij czym zajmowały się poszczególne zespoły zadaniowe. Poproś żeby przedstawiciele zespołów zdali relacje całej grupie co udało im się zrobić. Następnie Poproś, by każdy powiedział, jak mu się pracowało? Czy widzi jakieś zagrożenia w realizacji zadań. Po wysłuchaniu wszystkich wypowiedzi odnieś się do nich, szczególnie do wymienianych zagrożeń.

Podziękuj uczniom za zaangażowanie. Doceń, jak wiele udało im się wypracować.

Przeprowadzenie debaty – 2 godz. (w tym 1.godz. podsumowania debaty)

Cel: przeprowadzenie debaty, której celem są konsultacje ważnego tematu/problemu dla życia szkoły

Pomoce: sprzęt nagłaśniający, sala, krzesła, stoły.

Przed debatą: zbierz całą grupę. Powiedź, że przed nimi ważne wydarzenie. Poproś o koncentracje i powiedz, że na pewno wszystko się uda!

Celem debaty jest wypracowanie konkluzji!

Należy zadbać o to, by wszyscy zgromadzeni na debacie mieli wspólny punkt wyjścia do dyskusji. Najlepszym sposobem będzie zaprezentowanie materiałów informacyjnych na wybrany temat albo wystąpienie Pani Dyrektor. Praca musi być zaplanowana tak, by po czasie na dyskusję nastąpił etap podsumowania i konkludowania.

Debata. proponowany przebieg:

1. Przywitanie gości i poinformowanie o celu spotkania (że jest elementem procesu konsultacji ważnego tematu dotyczącego życia szkoły)
2. Wystąpienie Pani/Pana Dyrektora/ki prezentujące temat i zapraszające do debaty
3. Jasne i precyzyjne zadanie pytań mieszkańcom, a dotyczącym tematu. Tutaj koniecznym jest takie sformułowanie pytań do uczestników debaty, żeby odpowiadało na „przedmiot" konsultacji i dotyczyło wybranego tematu debaty
4. Dyskusja n temat postawionych kwestii
5. Posumowanie dyskusji i sparafrazowanie wniosków z niej płynących
6. Podziękowanie za udział w debacie i poinformowanie co dalej stanie się z postulatami płynącymi z tej debaty

UWAGA: uczul zespół II, który przygotowuję debatę, żeby w swoich pracach uwzględnił wszystkie te kwestie. Pomóż uczniom dobrze sformułować temat debaty i pytania skierowane do prelegentów i uczestników, którzy będą brali udział w debacie! W tym obszarze konieczna jest również ścisła współpraca, przy organizacji debaty, uczniów z Dyrekcją Szkoły.

Podsumowanie debaty. Podziękuj uczniom za zaangażowanie. Doceń ich – powiedz, że wykonali ważne i trudne zadanie. Poproś by dzieci usiadły w kręgu i każde odpowiedziało na pytania:

- Jak się czuje po zakończeniu tego zadania?
- Czy podobała im się debata z mieszkańcami i dlaczego?
- Jak ocenia swój wkład w organizację debaty?

Podsumuj to działanie wskazując, że organizacja debaty wymagała sprawnej współpracy całej grupy i, że nie mogłaby się ona powieść, gdyby nie zaangażowanie każdego z nich. Podkreśl, że jest to ich wspólny sukces. Pogratuluj im tego.

Spisanie wniosków z debaty i przekazanie ich Dyrektorce/Dyrektorowi Szkoły - 1 godz.

Cel: Podsumowanie i spisanie wniosków z debaty i przekazanie ich Dyrekcji Szkoły

Pomoce: flamastry, duże kartki papieru

Przywitaj uczniów, przypomnij o sukcesie organizacji debaty z mieszkańcami.

Poproś IV zespół, którego celem pracy było spisanie wniosków płynących z debaty o zaprezentowanie efektów swojej pracy. Możliwym jest również, że młodzież na zajęciach przygotuje propozycje wniosków z debaty.

Po prezentacji prac zespołu spytaj pozostałych uczniów:

- Czy właśnie tak pamiętają postulaty i rekomendacje, które pojawiły się w trakcie dyskusji?
- Czy też by tak sformułowali wnioski?
- Czy by coś dodali, pominęli albo sformułowali inaczej?

Moderuj dyskusję uczniów i czuwaj żeby uczniowie jak najwierniej oddali w protokole z debaty, postulaty i głos mieszkańców.

Następnie poproś uczniów, żeby ostatecznie sformułowali pismo ze sprawozdaniem ze zorganizowanej debaty. Najlepiej jak uczniowie już na komputerach sformułują ostateczny kształt dokumentów. Jak nie możesz zapewnić komputerów/laptopów uczniom do pracy poproś żeby sformułowali na kartkach pisma.

Ustal kto i kiedy przekaże dokumenty - wnioski płynące z debaty Pani Dyrektor/Panu Dyrektorowi.

Na koniec zaproponuj grę:

CO ROBISZ?

Grupa siedzi w kole, dowolna osoba rozpoczyna zabawę i naśladują jakąś czynność np. mycie zębów. Inna osoba zadaje mu pytanie „ co robisz?, on na to nie może odpowiedzieć prawdy, mówi np. myję samochód, wtedy osoba która zadała pytanie zaczyna udawać że myje samochód. Jest to sygnał, że ktoś inny może ponownie zadać pytanie „co robisz”? gracz numer dwa odpowie wtedy np. gram na skrzypcach...wtedy pytający udaję grę na skrzypcach...

Uczestnicy powinni odpowiadać szybko i bez wahania, kto za długo odpowiada, się zawaha albo powie prawdę zostaję wykluczony z gry

Wtedy pytająca osoba przejmuję inicjatywę i naśladują nową czynność

Zabawa powinna trwać min tak żeby każdy trzy razy miał możliwość zadania pytania

Trzeba podsumować zabawę:

- Czy zadanie to sprawiło im przyjemność?
- Co było najbardziej interesujące?
- Co sprawiło trudność?

Spotkanie z Dyrektorem/Dyrektorką Szkoły na temat sposobu wykorzystania wniosków z debaty - 1 godz.

Cel: domknięcie debaty w postaci spotkania z decydentami tutaj Dyrekcją Szkoły, celem poinformowania uczniów, o losie wniosków płynących z przeprowadzonej debaty szkolnej

Pomoce: sala na spotkanie

Przed zajęciami: Ustal z Dyrekcją Szkoły konkretny termin spotkania i gdzie odbędzie się spotkanie. Przypomnij, że to jest element realizowanego projektu i domknięcie przeprowadzonej debaty szkolnej.

Przed spotkaniem z Panią Dyrektor/Panem Dyrektorem: Poinformuj uczniów o terminie i miejscu spotkania. Przypomnij, że celem spotkania jest dowiedzenie się jak władze szkoły zamierzają wykorzystać wnioski płynące z przeprowadzonej debaty z uczniami, albo jak już je wykorzystały. Zachęć uczniów do odważnego zadawania pytań Dyrektorowi/Dyrektorce. Przypomnij, że to jest element realizowanego projektu i domknięcie przeprowadzonej debaty szkolnej.

Spotkanie: W zależności od sytuacji: rozpocznij spotkanie, ale najkorzystniej będzie jak Pani Dyrektor/Pan Dyrektor będą odpowiedzialne za przebieg spotkania, bo to One są gospodarzem i prowadzącym konsultacje społeczne z uczniami. W razi konieczności zachęć uczniów do zadania pytań albo sama/sam sformułuj pytanie: Jak Pan/Pani Dyrektor planują wykorzystać wnioski i postulaty uczniów płynące z debaty szkolnej?

Na zakończenie spotkania podziękuj za możliwość spotkania a uczniom za aktywny w nim udział. Zaproś uczniów na następne zajęcia, podsumowujące realizacje całego projektu edukacyjnego.

Refleksja

Podsumowanie realizacji projektu - 1 godz.
Cel: pokazanie uczniom efektów ich działań oraz podsumowanie ich pracy.
Pomoce: materiały piśmiennicze

Ten podsumowujący etap realizacji projektu podziel na trzy części:

1. Zebranie od uczniów informacji w postaci „rundy" podsumowującej
2. Indywidualna praca uczniów
3. Podziękowanie uczniom za ich pracę i zaangażowanie

Ad 1) Usiądźcie w kręgu. Następnie zadaj dzieciom 3 pytania w trzech odrębnych rundach:

a. Jak się czuliście pracując w tym projekcie? Co było dla Was fajne a co mniej?
b. Czego się nauczyliście?
c. Jak w przyszłości będziecie mogli wykorzystać nową wiedzę i umiejętności nabyte podczas realizacji tego projektu?

Ad 2) Rozdaj dzieciom karty samooceny i oceny pracy w grupie (**załączniki nr 4 i 5**). Dzieci wykonują zadanie samodzielnie. Po wypełnieniu omów zapisane opinie. Wypełnione przez uczniów karty wywieś w widocznym miejscu, podsumuj wyniki, najczęściej powtarzające się opinie spisz na jeden plakat.

Ad 3) Na koniec podziękuj uczniom za ich wkład w prace, zaangażowanie, energię, chęci jakie włożyli w realizacje tak ważnego projektu.

Załącznik nr 2. Karta do ćwiczenia „Coś zabawnego o Nas”

Znajdź i zapisz imię kogoś:

1. Kto lubi ten sam serial.....

2. Kto ma ten sam numer buta.....

3. Kto mieszka z taką samą ilością domowników .....

4. Kto ma tak samo na imię (jeśli masz kłopot ze znalezieniem imiennika, to weź pod uwagę swoje drugie imię) .....

5. Kto jest spod tego samego znaku zodiaku.....

6. Kto lubi najbardziej tę samą potrawę .....

7. Kto ma ten sam kolor oczu .....

8. Ma nazwisko składające się z tej samej ilości sylab .....

9. Kto lubi ten sam film.....

Załącznik nr 3. Gwiazda pytań

Odpowiedź na pytanie **w gwieździe?**

Teraz Waszym zadaniem jest rozstrzygnięcie następujących kwestii niezbędnych do realizacji projektu czyli organizacji debaty na ważny temat dla szkoły

CO?
CO trzeba zrobić żeby zorganizować debatę w szkole

KTO?
KTO spośród Was będzie odpowiadał, zajmował się poszczególnymi działaniami, etapami organizacji debaty? Czy potrzebujecie pomocy uczniów z innych klas, przedstawicieli samorządu uczniowskiego, innych nauczycieli czy dyrekcji szkoły?

GDZIE?
GDZIE odbędzie się debata i gdzie będziecie informować uczniów o organizacji debaty?

KIEDY?
KIEDY (w które dni, w jakich godzinach) będziecie informować i zapraszać na debatę? Kiedy tą debatę zorganizujecie?

JAK?
JAK będzie informować uczniów o organizowanych konsultacjach społecznych w formie debaty I JAK zorganizujecie tą debatę?

Załącznik nr 4: Karta oceny współpracy w grupie

KARTA OCENY WSPÓŁPRACY W GRUPIE
ZESPÓŁ:

Co nam się udało zrealizować w grupie?	
Czego nam się nie udało zrealizować w grupie?	
Jak pracowała grupa (czy zgodnie z ustalonymi zasadami i planem)?	
Co można poprawić we współpracy grupy?	

Załącznik nr 5 – Karta samooceny pracy w grupie

Kryteria samooceny udziału w pracy grupowej	tak	średnio	nie
Czy moje zadania wykonałem/wykonałam najlepiej jak umiałem/umiałam?			
Gdy potrzebowałem/potrzebowałam pomocy, poprosiłem/prosiłam o nią?			
Czy słuchałem/słuchałam tego, co mówią inni?			
Czy pomagałem/pomagałam innym członkom grupy, kiedy tego potrzebowali?			